

- B -

Atatürk'ün Hatırasına Armağan Edilmiş
İncelemeler

- Amme Hukuku -

BEKLENENLER BAKIMINDAN YENİ ALMAN CEZA HUKUKU (*)

Yazan :

Prof. Hans - Heinrich JESCHECK

Max - Planck Yabancı ve Uluslararası Ceza
Hukuku Enstitüsü, Freiburg i.Br.

Tercüme Eden :

Prof. Dr. Ayhan ÖNDER

100 yıldan fazla eski olan Ceza Kanunu 1.1.1975 tarihinde yeniden düzenlenerek Almanya'da yürürlüğe girdi. Bütün ceza hükümleri için geçerli kaideleri ihtiva eden genel kısım tamamiyle yeniden düzenlendi. Özel kısım dahi adam öldürme, yağma, hırsızlık, yangın çıkartmak gibi bazı suçların tarifini göstererek olduk-

(*) 6 Haziran 1980 günü Max Planck Cemiyetinin genel kurulu toplantısı sebebiyle özel gün konferansı olarak Hannover'de verilmiştir.

Tercüme edenin notu :

Bu tercüme sayın Prof. Dr. Hans Heinrich Jescheck'in "Max Planck - Gesellschaft Jahrbuch 1980" de yayınlanan "Das neue deutsche Strafrecht in der Bewährung" isimli konferansının lütfedip gönderdikleri ayrı basısından yapılmıştır. Prof. Dr. Jescheck, bugün Almanya'da Alman Ceza Hukuku temsilcilerinin başında yer alır. Jescheck ismi dünya ceza hukukçuları tarafından bilinen ve derin ilmine hürmet edilen bir isimdir. Max - Planck Enstitüsünün müdürü olan Jescheck hakkında belirtilebilecek özellikler bu sahifelere sığmaz. Yüzlerce makale, monografi ve ilmî eserin sahibi olan Prof. Jescheck'in 3. basımı da yapılmış olan "Lehrbuch des Strafrechts, All. Teil 3. Aufl., Berlin 1978" isimli eseri her hukukçunun okumak zorunda olduğu, ceza hukukunu değişik bir açıdan inceleyen ilmî bir eserdir.

ça yeni bir çehreye büründü. Kanunkoyucu gebeliğe son verilmesi, terörizm ile mücadele, iktisad suçluluk ve çevre korunması gibi son senelerin oldukça aktüel olan problemlerini de ele aldı.

Alman Ceza Kanunu bir eser olarak, tarihî bakımdan 18. asrın aydınlık ve 19. asırdan 20. asra geçişte pozitivizm döneminden sonra 1950'lerin sonundan itibaren ceza hukukunun modernleştirilmesi ve insancılaştırılması uluslararası büyük hareketin üçüncü reform dönemini oluşturan bir kısmı niteliğinde anlaşılmalıdır. Uluslararası işbirliği içinde bizim ceza kanunumuzla aynı zamanda tamamlanan Avusturya reform çalışmalarını belirtmek isterim. Ceza hukukunun esas problemlerinde her iki ülkedeki benzerlik resmî veya hukuk birliğini temine yönelik şuurlu bir gayret olmayıp, edinilen bilgilerin mübadele edilerek fiiliyata dökülmesi esasına dayanır. Diğer ülkelerle de aynı biçimde temaslar vardır. Alman kanunkoyucu önemli reform fikirlerinde, örneğin para cezalarının yeniden düzenlenmesinde, yabancı ülke sistemlerinden İsveç gün para cezası sistemini örnek aldı. Diğer yandan Alman ceza hukuku yabancı ülkelerde ilginç görüldü. İspanya Ceza kanunu tasarısında Alman tasarılarının etkisi açıkça görülür ve İtalyan hukukçuları gözlerini özellikle Almanya'ya çevirmişlerdir. Hatta tecrübi Alman kriminolojik araştırmaları yabancı ülkelerde ceza kanunlarından yararlanma bakımından artan bir önem kazanmaktadır. Reform hareketlerinin uluslararası karakteri Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyinde yapılan ilmî katkılar özellikle dikkati çekmekte ve ilmî çalışmalarda koordinasyon sağlamaktadır. Yeni Alman Ceza kanunu defalarca bu çalışmaların mevzuunu teşkil etmiştir.

Reform yalnız dar anlamda ceza hukuku bakımından gerçekleştirilmemiştir. Ceza infazı yeniden düzenlenmeden ve böylece hürriyeti bağlayıcı cezanın hükümlü ve toplum için ne gibi önemi olduğu açıklanmadan yeni bir ceza kanunu kısmi bir eser olurdu. Ceza kanunu 1871, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu 1877 de kabul edildikleri için, meri hukukta cezaların infazında en ağır bir müeyyide olan hürriyeti bağlayıcı cezaların yerine getirilmesi şimdiye kadar idarenin tüzükleri ile gerçekleştirildi. Hükümlülerin hukukî durumunu açıklığa kavuşturma bakımından Devletin yerine getirmesi gerekli görevini tesbit eden ve ceza infazının zecri niteliğini değiştirerek sosyal bir kurum haline getiren reform çalışmaları ilk olarak 1976 tarihli Ceza İnfaz Kanunu ile tamamlandı.

Reform kanunlarının henüz uzun zamandan beri yürürlükte olmaması karşısında yeni Alman hukukunun başarılı olup olmadığı sorusu hatalı görülebilir. Ancak şu husus bilinmelidir ki, ceza kanunu 1951 senesinden itibaren adım adım değiştirildi ve infaz kanunu da daha 1960'ların ortalarından itibaren uygulamada geliştirildi. Bütün olarak bakılırsa yeni hukuk 30 senelik bir zamanı kapsayan tecrübeye sahiptir.

Reform çalışmalarının değerlendirilebilmesinde elde edilecek ölçünün kazanılabilmesi için, kanunkoyucunun reforma başladığı zamanki durumuna gerigitmek ve o dönemde durumun nasıl olduğunu belirtmek, bu açıdan bakılarak yeni hukuktan beklenenlerin yerine getirilip getirilmediğini incelemek gerekir. Reformun temeli, gerek karşılaştırmalı hukuk, gerekse modern kriminolojiden etkilenen suç politikasındaki engin öğrenme ve düşünme faaliyetidir. 30 seneden beri devam eden yasama faaliyetlerine bu değişiklikler de dahil edilmiş ve bu gelişme çalışmalara fevkalâde bir dinamizm vermiştir.

Burada bahis konusu olan husus nedir?

Hukuk düzeninin gerçekleştirilmesi bakımından ceza hukukunun kendisinden vazgeçilmesi imkânsız bir araç olduğu gerçeği yanında, bunun yine sosyal kontrolü temin eden diğer araçlardan yalnız bir tanesi olduğu telâkkisinin anlaşılmasıdır. Aynı zamanda insanların cezalandırılmalarının ferdî topluma kazandıramayacağı gibi, hükümlü ve ailesinden başka topluma da fevkalâde ağır zararlar verdiği de görüldü. Bundan başka ceza adaletinin yalnız geçmişte işlenen suç sebebiyle gerçekleştirilmesi gibi bir görevi olmadığı, faili, işlediği suç sebebiyle bozulan hukuk düzeni bakımından bir reaksiyon olarak sorumlu tuttuğu gibi aynı zamanda ileriye yönelik vazgeçilemeyecek önleyici bir vasıta olduğu da anlaşıldı. Hukuk düzeninin idamesi bakımından ceza hukukunun yalnız haricî bir araç teşkil ettiği ve toplumun korunmasında yeterli olduğu takdirde sosyal kontrolün teminine yönelik araçların önceliği bulunduğu görüşü bundan çıkan diğer bir sonuçtur. Bazı fiillerin suç olmaktan çıkarılması, örneğin basit fiillerin cezaî nitelikte olmayan Düzen Hukuku'na nakledilmeleri bu temele dayanır. Diğer yandan iktisat ve çevre gibi daha başka hak ve yararlar kanunî himayeye lâyık görülmesi sebebiyle görüş açısı içine alınarak ceza hukuku-

nun genişlemesine sebep oldu. Bundan başka ceza hukukuna hukuk devletinin taleplerine uygun bir biçim vermek gerekir; öyle ki, bazı reform teklifleri —örneğin müddetsiz hürriyeti bağlayıcı cezaların ithali— ferdin kamu gücünün kontrolü imkânsız takdirine terkedilebileceği için, kabul edilemez. Nihayet Anayasadaki sosyal devlet prensibinin gereğine uygun olarak, toplumun hükümlüye karşı birlikte çalışması ve toplumun kurallarına uygun hareket edebilmesinin kolaylaştırılması için, ihtiyacı olduğu takdirde, ona gerekli olan yardımı yapması kabul edildi.

Hukuk ihlâl edilmiş olmakla beraber, hükümlünün sosyalizasyonu gerekli değilse —zira suçlar daima toplum dışında yaşayan kişilerin eseri değildir— bu halde ceza hukuku hukukun yalnız bu bakımdan ihlâl edildiğini ve neyin yasak neyin yasak olmadığını belirtmek ve açıklığa kavuşturmak zorundadır. Ceza hukuku bunu yaparak, toplumda önemli olan sağlam bir esas belirtir ve yalnız hürriyetleri kısıtlamaz aynı zamanda hürriyet de yaratır.

Kanunkoyucu bu çıkış noktalarını esas alarak ceza hukukunu değiştirdi. Yeni ceza hukukunun bekleneni gerçekleştirip gerçekleştirmediğini içinde bulunduğumuz durum bakımından üç esas soru bakımından inceleyeceğim.

İlk olarak; Ceza hukuku uygulama alanını daraltmış ve sertliğini yumuşatmış olmasına rağmen, hukuk düzeninin korunması hâlâ garantide midir?

İkinci olarak; yeni ceza hukuku değer yargıları ile toplumun hukuk şuuruna uygun mudur?

Üçüncü olarak; Sosyal bağlılık ve yardım yeni hukukta ifadesini buldu mu ve bu değişiklik halk tarafından kabul edildi mi?

I.

Ceza hukukunun en görkemli görevi ammevî nitelikte olan cebir vasıtasıyla hukuk düzeninin bozulmamasını temindir. Asayiş ve kamu emniyetinin devamlılığını temin için diğer tedbirlerin yetersiz olması halinde, insanların birlikte yaşamalarından feragat edilemeyeceğine göre, hukuk düzenine uyumu temin edebilmek için ceza hukuku son mercidir. Bu görev yerine getirilmediğinde, fertlerin hemen adaleti bizzat gerçekleştirmeye teşebbüs edeceklerini

gerek tarih, gerekse zamanımız tecrübeleri göstermiştir. Son senelerde suçluluk adedinin azalıp veya çoğaldığını sormak suretiyle ceza hukukunun görevini yerine getirip getirmediğinin tesbiti için bunun, suçluluk istatistiklerinin incelenmesinden kolaylıkla anlaşılabilir. Ancak ceza hukuku ve suçluluk faktörleri arasında böyle doğrudan doğruya bir ilişki, umuru adliyenin muvakkat bir zaman görev yapamadığı istisnai dönemlerde, örneğin 1945 senesinden sonra Almanya'nın çöküşünde olduğu gibi, felâket zamanlarında ağır suçların birdenbire artması halinde kurulabilir. Suçluluğun azalması veya artmasını zamanın çok güçlü cereyanları, keza dış sebepler, örneğin motorlu araçların, gerek vasıta, gerek mevzuu olarak mevcudiyeti etkilediği için, normal hallerde ceza hukuku toplumun hukuk şuurunu etkileyerek dolayısıyla etki gösterir ve bunun da istatistik ile ölçülebilmesi imkânsızdır. Ceza hukuku dolaylı bir şekilde sosyal ahlâkî dengeyi belirli bir düzeyde tutma görevini yerine getirmese dahi, aynı şekilde suçluluğun önemli bir sayıda artmış olduğunun isbatlandığı ileri sürülebilir. Bu itibarla suçların inkişafında bir patlama ceza hukukunun görevini yerine getirip getirmediği hususunda önemsiz değildir. Bundan dolayı bu sorunu incelemek zorundayız.

Suçluluk adedindeki değişimi görmek için, polis istatistiklerinden hareket edilmektedir. Bu istatistiklerde polise yapılan ihbarlar veya diğer yollardan elde edilmiş olan suçlar gösterilmektedir. Polis istatistiklerinde verilen sayılar ile mahkemelerce mahkûm edilen kişilerin adedi karşılaştırılır. Bu iki istatistik birlikte geniş kapsamlı bir kanaat verse dahi, yine de bunun gerisinde bilinmeyen —karanlıkta kalan suçlar— suçlar hakkında bir açıklama yapmaz. Bu şekilde elde edilen bulgular karşısında, özelliğini burada incelemek istediğimiz Japonya bir tarafa bırakılırsa, endüstrileşmiş bütün batılı ülkelerde suçluluk adedinin arttığı görülür. Federal Almanya da 1978 polis istatistiklerine göre, nüfus artışı da gözönünde bulundurulduğunda, 1963'e göre 100 olan endeks 189 dur; yani 15 sene içinde bütün ihbar edilmiş olan suçlarda oldukça önemli bir artış olduğu anlaşılıyor. Buna karşı mahkûmiyet adedindeki artış daha azdır; endekslere göre 1963'teki 100 endeksine karşı 1978 de bu rakkam 119 dur ve en düşük endeks 1974 senesinden itibaren. Polis tarafından tesbit edilmiş bulunan suçlara ait mutlak rakkam-

lar (burada trafik suçları gözönünde bulundurulmamıştır) 1978 senesinde 3,390.000 olduğu halde buna karşı mutlak mahkûmiyet sayısı yalnız 407,000 dir. Aradaki fark —rakkamların tesbitindeki değişiklikten sarfınazar edilirse— şu sebeplere dayanmaktadır; evvelâ polis ihbar edilen suçlardan yalnız % 45 ni tesbit edebilmektedir; bundan başka savcılık titizlikle yeter derecede bir suç şüphesi aramaktadır; yine polis basit suçları da istatistikte gösterdiği halde savcılık bu suçlar için ademî takip kararı vermekte; nihayet hâkimin mahkûmiyet hükmü tesis etmesi için şüphenin yeterli olmayacağı, mahkûmiyet bakımından kanaatin da hâsıl olması aranmaktadır. İşlenmiş olan suçların tüm yekûnu ceza hukukunun görevini yerine getirip getirmediği hakkında bir kanaat edinilmesine kâfi gelmemektedir; zira ihbar edilen olaylardan yarısı hırsızlık sebebiyle yapılmakta ve rakkamların artmasına sebep olmakta ise de, bunlardan pek çoğu basit suçlar olup meydana gelen zararın da 100 DM tan az olması sebebiyle netice bakımından etkisini göstermemektedir. Mağazalardan yapılan ve meydana getirdiği zarar genellikle 50 DM tan az olan hırsızlık suçlarındaki endeksler 1963 senesinde 100 iken 1978 senesinde bu rakkam 611'e yükselmiştir. Ceza hukukunun toplum güvenliğini gerçekleştirip gerçekleştirmediği hususunda en önemli işaret ağır suçlardır ve bunlar aşağıda 1963 endekslerine göre 100 üzerinden gösterilmiştir. Polis istatistiklerine göre taammüden ve kasten adam öldürme 178 olup, mahkûmiyet istatistiklerine göre bu sayı 197 dir. Tehlikeli ve ağır müessir fiil suçlarında polis istatistiklerine göre endeks 163 olduğu halde mahkeme endekslerine göre 114 olup, bu rakkamlar yağmada 302 - 241, mevsuf hırsızlıkta 402 - 142 dir. Sonuç olarak şu husus tesbit edilebilir ki, cebir suçlarında bir artış vardır ve bu yağmada üç kat, mevsuf hırsızlıkta dört kat olup ceza hukukunun etkisini bugün bir sorun haline getirmektedir. Mevsuf hırsızlık suçlarının % 50 sinde zarar 500 DM tan daha azdır ve bu husus gözden kaçırılmamalıdır. Aynı şekilde ağır suçların inkişafı toplumun hukuk şuurunu ceza hukuku olumsuz biçimde etkilemektedir.

Ancak terazinin diğer kefesine konulabilecek karşı ağırlıklar da vardır. Bu ağırlıklardan birisi polisin kriminalistik alandaki başarısıdır. 1978 yılında ağır suçlarda polisin olayları aydınlığa çıkarma payı taammüden ve kasden adam öldürme suçlarında % 94,4, tehlikeli ve mevsuf müessir fiillerde % 85,8, cebren ırza geçme suçla-

rında % 72,8 ve yağma suçunda ise % 54,3 tür ve cebir suçlarının zaman içinde önemli miktarda arttığı söylenebilirse de, yine de kontrol altında tutulmaktadır. Şurası muhakkak ki, esasta bu, ceza hukukunun değil, polisin başarısı ise de ceza hukukunun garanti fonksiyonu yalnız hukuka saygılı olan kişilerin fazlalığı ile değil, aynı zamanda ağır suçlarda bu suçların aydınlığa kavuşması ve derhal kovuşturmaya başlanmasındaki yüzde nisbeti ile de belirir.

Bununla beraber kontrol dışına çıkmış suçluluk alanları da vardır; örneğin, mevsuf hırsızlık suçlarında 1963 ten beri dört kat bir artış olduğu halde, aydınlığa kavuşturulabilme nisbeti % 31,2 den % 19,7 ye düştüğü gibi, nası ızrar suçlarında 1963 ten beri üç kat bir artış olmuş, buna karşı olayların aydınlatılma nisbeti % 34,4 ten % 24,5'e gerilemiştir. Bu sahada gerek genel önlemin etkisiz olmasının, gerek kontrol dışına çıkmasının sebepleri açıktır; Sahipleri seyahate gittiklerinde binalar ve meskenler korunmamakta, motorlu araçlar içinde değerli eşyalar bulunduğu halde alınmaya müsait şekilde açık bırakılmaktadır. Tesbit edilebilme ihtimalinin azlığı sebebiyle failer yakalanamıyor. Suçun işlenmesi kolay, takibinin zor olması sebebiyle zamanında ceza hukuku garanti fonksiyonunu en az mülkiyete karşı işlenmiş olan suçlarda gerçekleştirebiliyor. Cezanın korkutucu niteliği ancak infaz edilebilir olmasının görülmesi halinde etkili olabiliyor.

Zamanımız suçluluğunda olumlu ve olumsuz faktörler değerlendirilirken daha başka karşı etkenler de hesaba katılmalıdır. Suçluluk her alanda fazlalaşmamış, hatta bazı belirli önemli noktalarda belirli bir azalma göstermiştir. Özellikle kişilerin kendilerini emniyette görme ihtiyaçları bakımından önemli olan genel adap aleyhinde işlenen suçlar polisçe yapılan tesbitlerde belirtilen endekslere göre 1963 senesinden beri 100 den 64'e, cebir kullanma suçları 100 den 95'e, küçüklere karşı fena muamele suçları 100 den 68'e gerilemiştir. Hatta mahkûmiyet hükümleri endekslerine göre genel adap aleyhinde işlenmiş olan suçlar 40'a düşmüştür. 1973 ceza kanunu reformu ile cinsel suçlarda yapılan tahditler ile bu suçlara karşı manianın yıkıldığı biçiminde bir korku belirmiş ise de, bu gerçekleşmediği gibi, esasen azalmakta olan bu tür suçlarda azalış oranı artmıştır. Motorlu araçlardaki artmaya rağmen, fertlerde zarar meydana getiren trafik kazalarındaki gerileme, trafik

disiplinin stabil hale gelmiş olduğunun sevindirici bir işaretidir. 1968 senesinden beri trafik suçları ceza kanunundan çıkarılıp Düzen Kanununa (Ordnungsrecht) ithal edilmiş ve ceza hukukunun bu alana olan etkisi kısıtlanmış ise de, yine de bu alandaki etkisini inkâr etmek mümkün değildir. Trafik suçları sebebiyle mahkûmiyet 15 seneden beri aynı seviyede kalarak 106 ile 116 arasında değişmektedir.

Hukuk düzeninin korunması bakımından esas tehlike normal suçlar olmayıp, İtalya örneğinin gösterdiği gibi, adi suçlar için bahis konusu olmayan ve devlet otoritesini temelinden tehdit eden terörizmdir. Terörizm devleti bertaraf etmek ister ve hürriyetçi hukuk devletine karşı en sert şekilde meydan okur. Devlet karşılaştığı bu durumdan başarılı çıkabilmesi için ikili imkânı kullanmalıdır; evvelâ Devlet fert için yaptığı gibi devlet organlarını ve devlet kurumlarını terörün darbesinden korumalıdır; diğeri ise, esasen bu darbelerin gayesi olması bakımından terör ile mücadele ederken hukuk devleti metodları içinde kalmalı, kendisini tahrip etmemelidir. Bütün teşebbüsler tüm olarak boş olmakla beraber, ceza adaleti teröristlerin muhakemesinde de hukuk devleti muhakeme usullerini korumaya büyük gayret sarfetti. Bu tür reaksiyonlara teşebbüsün muhakeme hukukunda yerine getirilmesi zor ise de, sonuç başarılı oldu. Maddî ceza hukukunda ise kanunkoyucu terörizmin ilk girişimini ceza hükümleri ile karşılamakla yetinmiş ve terörist grupların meydana çıkış şartlarına bunları uydurmuştur. Aktif tecavüzlere karşı mer'î hukuk yeterli olanı gerçekleştirmiş ve pratikte ise bunlar ölçülü fakat kararlı bir şekilde uygulanmıştır. Bu münasebetle belirtilmesi gerekir ki, Federal Anayasa Mahkemesi müebbet hürriyeti bağlayıcı cezayı, koruyucu fonksiyonunu yerine getirebilmesi bakımından tasvip etmiştir. Genel olarak şu husus söylenebilir ki, terörizme karşı hukuk düzeninin korunması şimdiye kadar gerçekleştirilmiş ve bunda ceza hukuku kendisine düşen görevi yerine getirmiştir.

II.

Ceza hukukunun toplumda kabul edilen asli değerlere gereken önemi vermiş olup olmadığı hususunda tesbit ettiğim *ikinci* test sorusuna verilecek cevap farklı olabilir. Cezanın verilmesi korunan hak ve yararın korunmaya lâyık olduğunun tastiki niteliği taşıdığı

ve hüküm toplumun müşterek değer şuuru olarak anlaşıldığına göre, toplumda ceza himayesine gerek görülen hak ve yararlar ile ceza hukukunun birbirine uygunluğu ceza hukukunun etkinliği bakımından önemlidir. Bu şekilde bütünleşmiş adalet işleri “örf ve adet yaratan güce” sahip olduğu belirtildiği gibi, toplumda mevcut asgarî ahlâk ölçülerini de göstererek hukuk düzenine uygun hareketi de hazırlar. Ceza hukuku bu etkiyi hukuk hakkındaki genel inançların ceza hükümlerine uygun olması halinde elde edebilir. Toplumun bu rızasının bulunmaması halinde ceza hukuku ya ölü harfler olarak kalır veya buna karşı gösterilen nefret ve isyanı taziyik ile bastırıcı bir araç olur. Kamu düşüncesi tarafından kabul edilmeyen bir gerileme de aynı şekilde ceza hukukunda karışıklık ve tevekkül yaratır. Ceza hukuku ile toplumda kabul edilmiş aslî değerler arasında uygunluk bulunması meselesini gebelik halinin bertaraf edilmesi ve cinsel suçlar bakımından son senelerde toplumun fikrini oldukça hareketlendiren ve yenilik ifade eden iki örnek ile açıklayacağım. Bundan sonra iktisadî ceza hukukuna bir nazar atacağım.

Yeni 218 a maddesi endikasyonların halline yöneliktir. Buna göre yalnız kanunda belirtilen sebeplerin varlığı halinde gebeliğe son verilebilmesine müsaade edilmektedir. Zamanın etkisi bakımından gebeliğin başlangıcından itibaren ilk üç ay içinde fiilin hukuka uygunluk sebebi üzerinde durulmadan, gebeliğe son verilebileceğine cevaz veren ve çok az bir ekseriyetle 1974 senesinde 5. Ceza Hukuku Reform’unda kabul edilen şekil, bilindiği gibi, Federal Anayasa Mahkemesi tarafından reddedildi. Gebeliğe son verilebilmesine dair olan bu karar Federal Meclis tarafından endikasyon hallerini düzenleyici bir nitelik taşıdığı şeklinde kabul edilerek, yeni düzenlemeye gidilmiş, ancak birbirine karşıt olan hususlar tatmin edici bir hal alamaması sebebiyle toplumun tasvibi de elde edilememiştir.

Tartışmaların ağırlık merkezi endikasyonun zaruret hali üzerinde toplanmış olup, esasen bu husus Federal Anayasa Mahkemesince de belirtilmişti. Kanuna göre zaruret sebebiyle endikasyonun anlamı, gebeliğin devamının kadın için ciddî bir tehlike teşkil etmesi, diğer herhangi bir şekilde tehlikenin bertaraf edilemeyeceğinin anlaşılması ve bu halde gebeliğin devamının kadından bek-

lenemeyeceği durumdur. Kanunkoyucu için tek çıkar yol kompromis bir hal tarzını benimsemek olacaktır. Ancak böyle ihtilâflı bir meselede kabul edilebilecek kompromis mutlak bir biçimde aracı yolu kabul etmek olacaktır. Yürürlükte olan hukuk ise bunu yapmamış ağırlığı yine bir yöne vermiştir. Hukukî bakımdan eleştiri olarak şu husus belirtilebilir ki, zaruret sebebiyle endikasyon hali Anayasa Mahkemesi kararından daha fazla bir sertlik ile formüle edilmiş, böylece Anayasa Mahkemesi verilecek cezadan vazgeçilebileceğine cevaz verdiği halde kanun metni tıbbî endikasyonu hukuka uygunluk ile aynı nitelikte kabul etmiştir. Bundan başka, kamu hukuku bakımından olay ile ilgilenen hekimin kontrolünden feragat edilmesi endikasyon halinin değerlendirilmesinin kolaylıkla kötüye kullanılmasını sonuçlandıracaktır. Nihayet bir endikasyon olmasa dahi kadının gebeliğine 22 nci haftaya kadar bir hekim tarafından son verdirebilmesi halinde, kadın cezadan tamamen kurtulacak, bu ise hayatın korunmasının kişinin kendisi üzerinde hakkını kullanmasından daha değerli olduğu hususundaki Federal Mahkemenin haklı görüşü ile ters düşecektir.

Bu arada "Ceza Kanununun 218. maddesinin tecrübeleri değerlendirme komisyonu" tarafından yeni düzenlemenin sonuçları bakımından yapılan araştırmalar bir rapor içinde açıklanmakta ise de, bunlar lehte ve aleyhte olanlarca değişik biçimde değerlendirilmektedir. 1975 senesinde tıbbî endikasyon sebebiyle yalnız 19.000 müracaat kabul edildiği halde 1977 senesinde gebeliğe son verilmesi için yapılan müracaat 54.000, 1979 senesinde 82.788'e çıkmış olup, bunun daha da artacağı mümkündür. Bugün zaruret sebebiyle mevcut endikasyonda müdahale ortalama % 67 olup, ön sırayı almaktadır. Karşıt olanlar gebeliğe son verilen vakalardaki toplam rakkamın azalacağı yerde yükselmekte olduğu hususunda çıkardıkları sonuca, taraftar olanlar ise rakkamlara bakıldığı zaman hernekadar müracaat edenlerde bir artış varmış gibi gözükmekte ise de, gerçekte bunlar hukuka aykırı yoldan veya yabancı ülkelerde gerçekleştirilen gebeliğe son verme olaylarını karşılamakta olduğu cevabını verirler.

Ancak karanlıkta kalan sayılar bilinmediği için her iki iddia da isbat edilememektedir. Kanun ilgili olanlara zorunlu bir müzakere ve bu müzakere de gebeliğin devamına yönelik açıklamalar

yapılmasını öngörmekte ise de, bu müzakerelerde ilgiliye anlatılan faydalanmaları mümkün sosyal yardıma rağmen, şahısları ile ilgili sakıncalar sebebiyle müzakereye gelmeden önce almış oldukları kararı değiştirmedikleri hususunda ittifak vardır.

1973 reformu ile oluşturulan cinsel suçlar ceza hukukunun yeni düzenlemesine toplumun bütün grupları tarafından rıza gösterilmediği ve mevcut farklar da telif edilmediği için aynı şekilde bazı noktalar belirtilebilir. Eleştiride bulunanların fikirlerine göre, eşlerden birisinin diğeri için arabuluculuk yapmasının, terbiye için yapılan hareketlerin cezalandırılmayacağı şeklinde belirtilen küçüklerin korunmasının sınırlandırılmasına yönelik hükümlerin kaldırılmış olması ve Pornografinin serbest bırakılması, aile, küçüklerin terbiyesine ve kişinin özel hayatına taallük eden cinsel düzenin önemli aslî prensipleri ile tezat halindedir. Değindiğimiz cinsel suçlarda polise yapılan ihbarlarda bir azalma olduğunun dışında, reformun etkilerinin özellikle küçükler bakımından ne olduğu hususunda bilgimiz şimdiye kadar azdır. Daha önce yapılmış olan araştırmalar karşısında geniş kapsamlı değişikliklerin meydana geldiği ve gelmekte olduğu kabul edilmekle beraber, ancak bu cinsel suçlar, ceza hukukunda yapılan reform sebebiyle olmayıp, daha derin ve eskiye ait sebeplere dayanmaktadır.

Yeni düzenleme toplumda yerleşmiş mevcut ananevi cinsel düzeni bazı noktalarda terketmekle beraber, diğer yandan muhaliflerin bir kısmının dahi kabul ettiği ve bir uzlaşmanın mümkün olabileceği esasları da kompromis bir biçimde belirtmektedir. Bahis konusu olan hususta dıştan bakıldığında belli olmamakla beraber, pornografik neşriyatın gazete bayilerinde teşhir edilemeyeceği, küçüklerin dolayısıyla korunması sonucunu meydana getirmesi bakımından, kompromis hal tarzına açık olması böyle kolaylaştırılmıştır.

Belirtilen bu iki alanda ceza hukuku oldukça gerilediği halde, iktisadî işlemlere yönelik olan alanda genişlemiştir. Yürürlükte olan ceza hukukunun hâkim olan değerler düzenini ne dereceye kadar aksettirmekte olduğu probleminin değerlendirilmesinde, biri geniş, diğeri dar olan iki temayül gözönünde bulundurulmalıdır. Her hukukçu tarafından bilinen dolandırıcılığın unsurlarından —hata, mal üzerinde tasarruf, zarar, haksız zenginleşme saiki gibi— vazgeçilen

ve subvansiyon veya kredi teminine yönelik yanlış veya eksik bilginin verilmesi ile subvansiyon dolandırıcılığının (md. 264) ve kredi dolandırıcılığının (md. 265 b) meydana geleceğine dair iki yeni hüküm kabul edilmiştir. Mal aleyhindeki cürümlerde daima kast arandığı halde, subvansiyon dolandırılığında belirtilen unsurların taksir ile gerçekleşmiş olması dahi suçun oluşması için yeterlidir. Birinci halde belirli bir gayeye yönelik iktisadî ihtiyaçların, ikinci halde ise kredi müessesesinin fonksiyonunun yerine getirilebilmesi gözönünde bulundurularak, yeni hükümler özellikle toplumun yararını korumaktadır. Toplum hayatında son senelerde daima artan bir önemde ön plâna geçen iktisadî suçlar karşısında kanunkoyucu attığı bu yeni adım ile halkın daha hassas bir biçimde iktisadî suçlara karşı korunması gerekcesine dayanmaktadır. Fevkalâde mübâlâğalı rakkamlar verilmiş olsa dahi, fiilin büyük zarara sebep olması ve mağdurlarının da çok olması sebebiyle bu alanda zecre gerek duyulması gerçekte haksız da değildir. Federal kapsamda yapılan bütün hazırlık tahkikatının toplam sonucuna göre iktisadî suçların meydana getirdiği zarar 1975 senesinde 4,2 milyar, 1977 senesinde 4,8 milyar marktır.

Ancak subvansiyon dolandırıcılığı ile kredi dolandırıcılığının pratikte önemi fazla değildir. Kanunkoyucunun özel ceza hükümleri ile karşılamaya çalıştığı bu iki suç tipi, yapılan en son araştırmalardan anlaşıldığına göre, savcılığın müdahale ettiği iktisadî suçlar arasında belirsiz derecede az rol oynamaktadır. Bir senede yapılan 4000 hazırlık tahkikatında subvansiyon dolandırıcılığına 1977 senesinde 12, 1978 senesinde 25 defa rastlanmış, kredi dolandırıcılığında da bu rakkam 1977 de 3, 1978 de 12 dir. İki yeni hüküm adliyenin bakış alanına daha fazla girdiğinde, bu rakkamların artacağı kuşkusuz ise de, bu hal ceza hukukunun genişletilmesi bakımından bir zorunluluk olduğu anlamına gelmez. Şimdilik görünen durum şudur ki, klâsik dolandırıcılık suç tipi iktisadî suçlarla mücadelede bu suçların gayesini boşa çıkaracak ve malın uğrayacağı tehlikeyi bertaraf edecek bir yorum içinde bu alanda yeterli olduğu yeni hükümlerin ise, bunun dışında kalan bazı az olayları kapsamına alacak nitelik taşıdığıdır.

Mevcut değerler sistemi bunlardan ne olumlu, ne de olumsuz yönde etkilenmeyecektir.

III.

Yeni ceza hukukunun başarısını inceleyebilmek için sormak istediğim *üçüncü soru*, müeyyideler sistemi ile ilgilidir. Daha açık ifade edilirse; sosyal bağlılık ve yardım, Anayasada sosyal devlet ilkesi içinde tesbit edildiğine göre, cezalar ve tedbirler bakımından yeni hukuk bu düşünceyi belirtebiliyor mu? Başlarken söylediğimi tekrar ediyorum; suçta sosyal sebepler vardır ve hepimizin içinde yaşamak zorunda olduğumuz toplumdaki kaynaklanan şartların bir sonucu olduğu gerçektir. Bundan anlaşılıyor ki, toplumun suçluya karşı sırtını çevirmeyip, onun serbest hayatta başarılı olabilmesi için, ihtiyacı olduğu takdirde, toplumun sosyal yardımda bulunması görevidir. Diğer taraftan pek çok olayda böyle bir yardıma gerek olmadığı gibi, devlet müeyyide uygulayacağını belirterek suçların işlenmesine müsaade etmez. Bu açıdan bakıldığı takdirde yeni ceza hukukunun yeni müeyyideler sisteminin özellikleri nasıl düzenlenmiştir?

Toplumla hükümlünün birlikte çalışması düşüncesinin mutlak olarak mümkün olmadığı ölüm cezası 1949 senesinde Anayasa ile kaldırılmış olup, bu ceza, Fransa, Japonya, Amerika Birleşik Devletlerinde ve sosyalist ülkelerde muhafaza edildiği gibi, az denilemeyecek şekilde uygulanmakta, bizde de ağır suçlarda özellikle kamu düşüncesini alt üst eden teröristler tarafından işlenen adam öldürme suçlarına karşı uygulanması istenmektedir. Damgalayıcı etkisi ile hükümlü bakımından oldukça ağır bir ceza olan ağır hapis cezası da kaldırılmıştır ve ölüm cezasının aksine toplumda bu ceza türü unutulmuştur. Hukuk düzeninin korunması için ağır suçlarda ve başka türlü bu korumanın imkânsız olduğu hallerde hükümlüyü devamlı olarak toplumdaki uzaklaştırma düşüncesini gerçekleştiren müebbet hürriyeti bağlayıcı ceza muhafaza edildi. Ancak uygulamada bu etki gerçekleşmemekte, cezanın bir kısmının infazından sonra eyaletlerin af yetkisini haiz mercileri tarafından ortalama 20 yıldan sonra hükümlünün hürriyetini vermekteler. Federal Anayasa Mahkemesinin kanunkoyucuya verdiği talimat üzerine, hâkim kararı ile şartla salıverilme (15 sene çekilen cezadan sonra) nin kabulü yakın zamanda gerçekleşecek böylece gelecekte af imkânı yanında yer alacaktır.

Müddetli hürriyeti bağlayıcı ceza, cezalar sisteminin eskiden olduğu gibi gene belkemiğini teşkil etmekte, ancak bütün mahkûmiyetlerin % 17 ne baliğ olarak "ultima ratio" niteliğine bürünmüştür. En ideal bir biçimde düzenlenmiş olan ceza infazı gene de hükümlü ve çevresi için zarar meydana getirdiği öğrenilmiş bulunmaktadır ve bundan imkân elverdikçe çekinmelidir. Buna ilâve olarak verilen hürriyeti bağlayıcı cezaların % 65'i ertelenmekte böylece ertelenmiş cezanın düştüğü haller sayısı da ilâve edildiğinde gerçekten infaz edilen hürriyeti bağlayıcı ceza bütün mahkûmiyet hükümlerinin ancak % 10 unu teşkil etmektedir.

Bununla beraber Almanya'da cezaevleri mevcudu 41.000 gibi yüksek bir rakamdır ve Hollanda ve İsveç ile karşılaştırıldığında bu ülkelerde Almanya'ya oranla rakamlar 1/4 veya 1/2 dir.

Hürriyeti bağlayıcı cezaların infaz şartları 1976 tarihli Ceza İnfaz Kanunu ile ıslah edildiyse de yine de reforma ihtiyaç vardır. Bu cümleden olarak hükümlülerin sosyal sigortasını düzenleyen hüküm daha sonra yürürlüğe girecektir. Aynı şekilde hükümlünün kazancının sarfedilmesine dair olan hükümler, hükümlü kazancının normal kazanç düzeyine çıkarılması şartına bağlıdır. Bu iki hal uzak olmayan bir gelecekte gerçekleşecektir. İnfazın açık infaz kurumlarında yapılmasının kaide olması, infaz kurumlarının yetenekli personel tarafından yönetilmesi, % 70 inin bir yıldan az hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olan hükümlülerin cezalarının infaz şeklinin etkili bir biçimde düzenlenmesi, hükümlülerin kurumun yaşamındaki sorumluluğa katılmaları ciddî olarak talep edilen hususlardır. Diğer taraftan reformun işareti olarak bazı talepler gerçekleştirildi. Bu cümleden olarak ziyaretçi kabulü, posta işleri önemli şekilde geliştirildi; izinden geri dönmeme oranı yalnız % 5 olan hükümlülere, verilen izin fazlalaştırılması, hükümlülerin istedikleri bir iş kolunda yetişebilmeleri ve kurum dışında çalışabilme imkânları cömertce ele alındı. İnfaz edilen cezanın olumlu ve olumsuz sonuçlarını belirtmek zordur. İnfaz kurumlarını terkeden hükümlülerin % 80 inden fazlasının mükerrir oldukları hususundaki yaygın tez; herhalde mükerrirliğin ölçülmesinde metodik bir hataya dayanmaktadır. Ancak mükerrirlik oranının ortalama % 65 olduğu bu oran içinde tahliye edilenler bakımından, yaş, aile durumu, infazın kapalı veya açık bir kurumda yapılması, ilk veya bir-

den fazla suçluluk hali gibi önemli faktörlere göre, çok olumlu sonuçlar da alınmaktadır. Bu tablo infaz için ne kadar çaba sarfedilmesinin haklılığını gösterir. İngiltere ve Amerika'da mevcut olan karamsarlığa düşmeye sebep yoktur.

Meüyyide uygulamasında büyük bir değişiklik 1953 senesinden beri iki kat artış gösteren cezaların ertelenmesinde gerçekleştirildi. Korunmaya muhtaç olanların sayısında % 150 bir artış olduğu halde, gözetim müessesesi tamamlanmış ve bu artışı yakalayarak her gözetim memuruna düşen kişi adeti 55 te tutulmuştur. Gözetim uygulanan hallerde düşüş oranı tam % 50 dir. Bu rakkam ilk bakışta memnuniyet verici olmadığı şekilde görülebilir; ancak hükümlülerin gözetime esasen elverişli olmadıkları ve hürriyeti bağlayıcı cezaların bir "ultima ratio" olarak kabul edildiği, gözetime alınan şahıslardan yarısının ceza infaz kurumlarından geldiği gözönünde bulundurulursa bunun gerçekte önemli bir başarı olduğu görülür.

Şartla salıvermede de önemli bir artış oldu; hükümlülerden % 29'u ceza süresinin yarısı veya 2/3 ünün infazından sonra şartla salıverilmişlerdir.

Mevcut ceza uygulamasında nihayet önemli bir faktör de para cezalarıdır. Para cezalarında bütün mahkûmiyetlerin % 83 üne ulaşan artışın, elbeteki para cezası verilmesinin hükümlünün sosyalizasyonu açısından olumlu bir etki yaptığı sebebine dayanmakta olduğu biçiminde düşünülmemelidir.

Para cezasının değeri, az ve orta derecede önemli suçlarda hukuk düzeninin devamı bakımından yeterli olduğu ve hürriyeti bağlayıcı ceza yanında en iyi bir alternatifi teşkil etmesidir. Para cezaları çok sık uygulandığı halde Baden - Württemberg bölgesi için Freiburg'ta yapılan bir incelemeden anlaşıldığına göre sonuç mü-kemmeldir. Bu araştırmaya göre para cezasına mahkûmiyette bunun % 50 si derhal, % 15,9'u yapılan ihtar üzerine ödenmiştir. % 2,1 lik olayda sonuç icra yolu ile elde edilmiştir. Mahkûmlardan % 10,8'i hürriyeti bağlayıcı cezanın infazına başlanacağı davetiyesi üzerine para cezasını ödemişlerdir. Yalnız % 4,1 lik bir oranda para cezası, ödenmemesi sebebiyle çevrildiği hürriyeti bağlayıcı ceza infaz edilmiştir ki, ödememe imkânsızlık sebebiyledir ve acı bir adaletsizlik teşkil etmekle beraber, para cezası sisteminin bel

kemiğini teşkil etmektedir. Fransa'da para cezasının hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilmesi kabul edilmediği için, pek çok para cezası tahsil edilememiş ve bundan hukuk düzeninin itibarı yarar değil zarar görmüştür. Bununla beraber İtalya'da kısa bir süre önce Anayasa Mahkemesi imkânsızlık sebebiyle ödenemeyen para cezasının hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilmesini eşitlik ilkesini ihlâl ettiği gerekçesi ile Anayasaya aykırı bulmuştur.

Hükümlüyü özellikle topluma uydurma gayesi olan tedbirler bakımından yeni ceza hukuku sosyalterapi kurumlarını ve Yaşamın Denetimi (Führungsaufsicht) ni kabul etti. Sosyalterapi kurumları hakkındaki hükümler 1985 senesinde yürürlüğe girecek ise de, bazı örnek kurumlar vardır ve bu kurumlardan tahliye edildikten sonra adli sicile kaydı geçenler üzerinde yapılan araştırmalar bunların başarısını daha yerinde ifade edilirse başarısızlığını göstermektedir. Berlin - Tegel için yapılan bir Freiburg araştırmasında, bu kurumdan tahliye edildikten sonra 4,5 sene serbest hayatta bulunanlar üzerinde normal infaz kurumlarına oranla yapılan değerlendirme % 15-20 arasında sosyalterapi kurumları lehine sonuç verdiği, buna karşı Hamburg için yapılan araştırmada özellikle sert bir test metodu uygulanarak bu farkın % 10 olduğu saptanmıştır. Genel nitelikte Sosyalterapiyi ceza infazının bir şekli olarak kabul ederken dikkatli bir iyimserlikle karşılamak ve normal infaz şekline ışık tutucu olarak beklenmelidir. Buna karşı diğer bir Freiburg araştırmasına göre, yaşamın denetiminin icra tarzı artık basit bir gözetimde yardım değildir. Kurumdan tahliye edilen üzerinde, henüz her yerde gerçekleşmemiş olmakla beraber, kanunkoyucunun tasavvur ettiği gibi, denetim kurumları vasıtası ile plânlı bir inisiyatif, keza görevlendirilmiş bütün sosyal hizmetlerin harekete geçirilmesi ve koordinasyon içinde bulunması ile gerçekleştirilen aktif bir himayedir.

Yeni bulunan metodlar ile meydana suç olarak gelen sosyal çatışmanın hallinde, Alman kanunkoyucu şimdiye kadar çekimser kalmıştır. Bütün olayların % 0,03 ünden fazlasında herhangi bir etkisi olmayan cezanın verilebilme imkânını saklı tutan tevbih bir kenara bırakılırsa, suçun karşılığının âdil bir ceza olduğu hususundaki eski telâkki tarzı şimdiye kadar geçerliliğini korumuştur. Fransa'daki hükmün ertelenmesi "ajournement du prononcé de la peine", Amerika'daki gibi hükümlünün belirli bir grup içinde ıslahı programı

“community corrections”, İngiltere’de olduğu gibi bir hizmetin görülmesi cezası “community service” Amerika ve Kanada’daki gibi mağdurun fail ile uzlaşması teşebbüsü “conciliation” yoktur. Savcılıklarca daima artan bir şekilde uygulanan davadan muvakkaten vazgeçme ve ceza davasından vazgeçmek için sanığın yükümlülük ve riayet şartlarını yerine getirmesi halinde davanın şartlı olarak tatiline karar verilmesi şekli kabul edilmiştir. Bundan başka, eski hükümlülere hayatta ilk uyumu temin edecek serbest teşekküller kuruldu; örneğin bizim Federal eyalette cezaevini terk edenlere verilen borç şeklini tesbit eden resosyalizasyon fonu vardır. Uygulaması az olmakla beraber erteleme veya davanın şartla tatilinde kamu yararına yerine getirilmesi gereken yükümlülükler, keza Berlin ve Hamburg’ta para cezalarının ödenmemesi halinde bundan vazgeçilebilmesi için çalışma şeklinin uygulanması, yine bu şehirde mağdurun korunması ve tehlike meydana getirecek çatışmalara engel olmak gayesi ile uygulanan ve ümit verici bir önleyici nitelik taşıyan Polis/Sosyal hizmetli programı da belirtilmelidir.

Gördüğümüze göre bugün ceza müeyyideleri arasında en önemli husus infaz edilen hürriyeti bağlayıcı cezalar dışında bulunmaktadır. Adliyenin hukuk düzenini koruma görevini yerine getirebilmesi için bu değişikliğin toplumca kabul edilmesi gerekli olduğuna göre, problem toplumun ceza tayininde gerçekleşen bu değişiklik karşısındaki reaksiyonudur.

Toplumun kanaatını tesbit için Freiburg ta yapılan bir araştırmada, kendisine soru tevcih edilen kişiler para cezasının “anamlı bir ceza” olduğunu kabul etmekle beraber, bunlar arasında suç sebebiyle mağdur olanlar ile olmayanlar bakımından bir ayırım yapılmadan 4/5 kişinin para cezalarında gün para cezası sistemine geçildiğinden haberlerinin olmadığı —bu hal bizim için şaşırtıcı olmamıştır— anlaşılmıştır. Suç işleneceği korkusu ve suçluluğun artışı hakkındaki bilgiler bütün olarak ele alınsa dahi, para cezaları bakımından mevcut olumlu değerlendirme üzerinde herhangi bir etkisi yoktur. Para cezaları hakkında toplumun kanaati ceza hukukunun etkisini değil azaltacağı, aksine herkes üzerinde daha fazla olarak hissedilmektedir. Diğer ülkelerde örneğin İtalya’da toplumun fikri kefarete doğru bir değişme gösterdiği için, durum değişiktir. Burada terörizmin suç politikası bakımından toplumda mevcut ge-

nel hava üzerinde ne denli etkili olduğu açıkça görülüyor. Böylece açıklamalarımın sonuna gelmiş bulunuyorum. Yeni ceza hukukunun kendisinden bekleneni ne dereceye kadar yerine getirip getirmediğini ceza hukuku ilminin birbiri ile ilgili üç disiplininin bu husustaki katkısını da belirterek bir muhasebesini yapabiliriz. Bunlar Ceza Hukuku teorisi, Kriminoloji ve Mukayeseli Ceza hukukudur.

Ceza hukuku teorisi bize 1950 lerden beri suçluluğun nasıl geliştiğini, ne gibi reformların yapıldığını ve yeni hükümlerle zamanımızda nelerin elde edilmek istendiğini gösteriyor. Kriminoloji bizce ceza hukukunun geçmişteki çeşitli dönemlerde ve zamanımızda gerçekten nasıl uygulandığını, nasıl etki yaptığını ve toplumun yeni hukuktan ve bunun uygulamasından ne beklediğini öğretiyor. Nihayet karşılaştırmalı hukuk ise kendi hukukumuzda suç politikasının ulaştığı durumu yabancı hukukun standartları ile karşılaştırarak bütün içinde değerlendirilmesine imkân veriyor.

Genel müşahede gösteriyor ki, yeni Alman ceza hukuku makul bir orta yol seçmiştir.

Ceza hukuku toplumun korunmasında vazgeçilemeyecek bir ölçüde sınırlandırmayı kabul etmiş, ölüm cezasını, ağır hapis cezasını, şerefe yönelik cezaları kaldırmış, hürriyeti bağlayıcı cezalar para cezaları lehine gerilemiş, cezanın infazı sosyal bilimlere örnek alınarak yeni bir şekle sokulmuş olması, yeni hukukun uluslararası temayül ile uygun olan esaslarıdır. Alman suç politikası bizde cezanın esasları olan ve münferit olayda aşağı veya yukarı sınırları gösteren kusur prensibine verdiği özel ağırlık ile tefrik edilmektedir. Kusur prensibi, Anayasa ile her kişinin serbest, sorumluluğa ehil ve buna sahip olarak daha önce gösterilmiştir. Kusur prensibi aynı zamanda sanığı ceza hukukunun ölçüden fazla müdahalesine karşı ciddi bir şekilde korur. Alman hukukunda diğer bir fark, cezalar ile tedbirler arasında mefhum olarak, ancak infaz sırasında esnek bir sistem içinde çeşitli müeyyidelerin birbirleri ile değiştirilebilmesi kabul edilmiş, bu ayırım önemli bir derecede yumuşatılmıştır. Ceza hukukunun biraz daha sınırlandırılması ve adli mercilere emanet edilen müeyyidelerin, ceza hukuku dışında bulunan sosyalizasyon programları ve özel zecir mekanizması ile sıkıştırılarak yerinden oynatılması toplumda ceza hukukunun etkileme gücünü gevşetecek ve hatta sanığın muhakeme

hukuku bakımından sahip olduğu garantiyi tehlikeye sokabileceği düşünülebilir. Gelecek için gerekli olan, bu olmayıp, hürriyeti bağlayıcı cezaların adli nitelikte alternatiflerini geliştirmek, suçtan zarar görenin mevcut ihtilafa dahil edilmesi, ceza infazının daha fazla ıslahı, kurumlardan tahliye edilenlere uygulanan yardımın yoğunlaştırılması ve suç işlemiş kişilerin topluma katılabilmesine birlikte yardımın benimsenmesi bütün halkın görevi olmalıdır.